

T.C.
TRABZON VALİLİĞİ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
I. DÖNEM 2 .YAZILI SINAVI (İL GENELİ ORTAK)
SOSYAL BİLGİLER
6. SINIF

Aldığı Puan

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 8 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, her sorunun altında veya yanındaki cevaplama alanına yazınız.
3. Sınav 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1 ve 5. soru 10 puan; 2, 3, 4 ve 7. sorular 15 puan; 6. soru 9 puan; 8. soru 11 puan değerindedir.

1. Hunlar yetiştirdikleri hayvanların etleri ile beslenir, derilerinden elbise yaparlardı. Sürüleriyle otluk ve sulak arazilerde yaşardı. Bu nedenle mevsimlere göre hareket edip gezerlerdi. Hunlar bir tehlike ile karşılaştıkları zamanda veya savaş anında topluca atlarına binip ok ve yay kullanırlardı.

Arpa, buğday, fasulye yetiştiren Uygurlar ağaçtan, demirden ve kemikten tarım aletleri yapmışlar; yaşadıkları şehirlerde saraylar, tapınaklar ve çeşitli dükkanlar inşa etmişlerdir.

Metne göre Hunlar ve Uygurların yaşam tarzlarını (şekillerini) yazınız. (10 puan)

Hunlar Konar Göçer(Göçebe) (5)
Uygurlar Yerleşik hayat (5)

Yaşam tarzları ile ilgili benzer doğru cevaplar ...

- 2 **İslamiyet'in doğuşuyla birlikte, İslamiyet öncesi döneme göre meydana gelen değişimlerden üç tanesini yazınız. (15 puan)**

- Can ve mal güvenliği
- Tüm insanlar, etnik köken, renk veya sosyal statülerine bakılmaksızın eşit kabul edilmiştir. (İnsanlar arasında eşitlik)
- Faiz , kumar, içki yasaklandı.
- Kan davaları yasaklandı.
- Kadın haklarına önem verildi.(Kadın erkek eşitliği)
- Zulüm ve haksızlık yasaklamıştır.
- Putpereslik yasaklandı.
- Suçun şahsiliği (işlenen suçtan sadece işleyenin sorumlu tutulması) önemsendi.
- Siyasi birlik sağlandı.(Kabile devletlerinde merkezi devlete dönüştü.)
- Kölelerin iyi davranılması veya kölelerin özgürleştirilmesi teşvik edildi.
- Okuma yazma öğrenmeye önem verildi.

İslamiyet'in getirdiği değişimlerden vb . doğru cevaplar...

3. Tabloda verilen bilgilerin karşısına Türklerin İslamiyet'i kabulü ile birlikte yaşanan değişimlerden uygun olanı yazınız. (15 puan)

Türklerde İslamiyet'ten Önceki Durum	Türklerde İslamiyet'ten Sonraki Durum
Devletin başında bulunan kişiye kağan, hakan, han gibi ünvanlar verilirdi.	Devletin başında bulunan kişilere sultan, padişah, şah vb. unvanı verilmeye başlandı.
İslamiyet öncesi Türkler genel olarak göçebe bir yaşam sürdürdükleri için mimari eserler yapmamışlardır.	İslamiyet sonrasında Türklerin yerleşik hayata geçişi hızlandığından cami ve medrese kervansaray şifahane imarethane külliye gibi mimari eserler inşa edilmeye başlandı. ya da (Şehirler inşa etmişlerdir veya Bayındır hale getirilmiştir.)
İlk Türk devletleri devlet işlerini boy beylerinin de katıldığı kurultay adı verilen mecliste görüşürlerdi.	Devlet işleri Divan(Divan-I Hümayun) adı verilen mecliste görüşülmeye başlandı

4. Tabloda, Anadolu'nun fethinden sonra kurulan ilk Türk beylikleri ve Türkiye Selçuklu Devleti'ne ait bazı eserler verilmiştir.

Verilen eserlerin kullanım (hizmet) alanlarını karşısına yazınız. (15 puan)

İlk Türk Beylikleri ve Türkiye Selçuklu Devleti'ne Ait Eserler	Hizmet Verdiği Alanlar
Tokat Niksar'da Anadolu'daki ilk medreselerden biri olan Yağlıbasan Medresesi	Eğitim
Aksaray'da bulunan Sultanhanı Kervansarayı	Ticaret
Sivas'ta taş işlemleri ile ünlü Divriği Ulu Camii	Dini
Diyarbakır'da dünyanın en büyük taş kemerine sahip olan Malabadi Köprüsü yapılmıştır.	Ulaşım
Kayseri'de Gevher Nesibe Darüşifası	Sağlık

5. Malazgirt Savaşı'nın sonuçlarından iki tanesini yazınız. (10 puan)

- Anadolu'nun kapıları Türklere açıldı.
- Anadolu'nun Türk yurdu olma süreci başladı.(Anadolu Türk tarihi başladı.)
- Türkmen beyleri Anadolu'nun fethi ile görevlendirildi. (İlk Türk beylikleri kuruldu.)
- Anadolu'da fethedilen yerlere cami, medrese, köprü, kervansaray gibi eserler yapılarak halkın hizmetine sunuldu. (Anadolu bayındır yada imar hale getirildi.)
- Anadolu'da Türk-İslam kültürü yayılmaya başladı.
- Bizans Devleti'nin Anadolu üzerindeki otoritesi zayıfladı.
- Haçlı Seferlerine neden oldu.

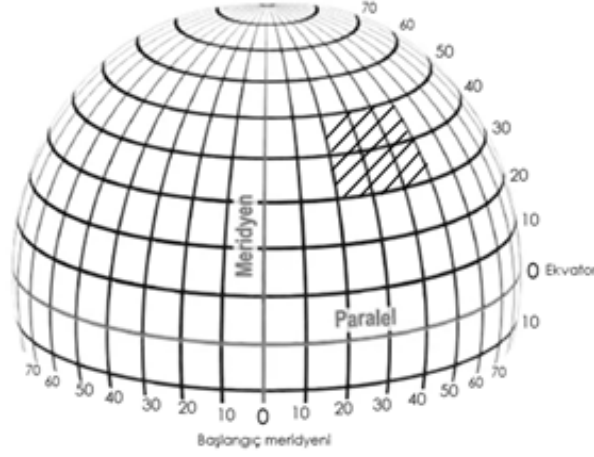
Malazgirt Savaşı'nın sonuçları ile ilgili verilen vb. doğru cevaplar...

6. Tabloda açıklaması verilen ticaret yollarının isimlerini karşlarına yazınız. (9 puan)

Çin'in Xi'an (Şian) kentinden başlayarak Hazar Denizi'nin güneyinden ve kuzeyinden iki kol halinde Avrupa'ya uzanan tarihi ticaret yoludur.	İpek Yolu
Hindistan'dan Basra Körfezi, Kızıldeniz ve Mısır yoluyla Akdeniz'e, buradan gemiler ile Avrupa'ya uzanan tarihi ticaret yoludur.	Baharat Yolu
Lidyalıların başkenti Sardes'ten başlayıp Anadolu'ya geçip Mezopotamya'daki Nivova şehrine, oradan da Persepolis'e kadar ulaşan antik ticaret ve ulaşım yoludur.	Kral Yolu

7. Dünya üzerinde bir yerin konumunun belirlenebilmesi için, bilim insanları tarafından meridyen ve paralel adı verilen hayali çizgilerden oluşan koordinat sistemi tasarlandı. Koordinat sistemi kullanılarak belirlenen konuma, bir yerin mutlak(matematik) konumu denir.

Yukarıdaki bilgilerden faydalanarak ;

a) Türkiye'nin mutlak (matematik) konumunun içinde bulunduğu alanı görsel üzerinde tarayınız. (5 puan)

b) Türkiye'nin mutlak (matematik) konumunun sonuçlarından iki tanesini yazınız. (10 puan)

Türkiye'nin mutlak konumun sonuçları

- Ülkemiz 26°-45° doğu meridyenleri ile 36°-42° kuzey paralelleri arasında yer almaktadır .
- Ekvator'un kuzeyinde Greenwich 'in doğusunda yer alır.
- Türkiye'ye güneş ışınları hiçbir zaman 90°açı ile gelemez.
- Gölge boyu hiçbir zaman 0 olamaz.
- Ülkemiz bulunduğu enlemlerden dolayı Orta Kuşakta yer alır. Bunun sonucu olarak Ülkemizde bir yılda dört mevsim yaşanmaktadır.
- Ekvator'un kuzeyinde yer aldığı için ülkemizde kuzeyden esen rüzgârlar hava sıcaklığını düşürürken güneyden esen rüzgârlar ise hava sıcaklığını artırmaktadır.
- Ülkemiz üzerinden 6 paralel dairesi geçer. Bu yüzden ülkemizin en güney ve en kuzey noktası arasındaki mesafe 666 km'dir.
- Ülkemiz üzerinden 19 meridyen dairesi geçer. Bu yüzden ülkemizin en doğusu ile en batısı arasındaki zaman farkı 76 dakikadır.
- Sıcaklık kuzeye gidildikçe azalır.
- Deniz tuzluluğu kuzeye gidildikçe azalır.
- Meridyenler arasındaki mesafe kuzeye gidildikçe daralır.
- Paralel boyları kuzeye gidildikçe kısalır.
- Türkiye'nin bakı yönü güneydir.
- Türkiye, 2 ve 3. saat dilimlerinde yer alır

Mutlak konum ile ilgili verilen vb. doğru cevaplar.....

Şekilde Türkiye'nin matematik konumunun bulunduğu alanı işaretleyen ve matematik konumun sonuçlarından iki tane doğru yazan öğrenci tam puan alır.

8. Aşağıdaki haritada Türkiye’de görülen iklimlerin etkilediği alanlar verilmiştir.

Verilen haritaya göre Türkiye’de en geniş alanda görülen iklim tipinin ismini ve iki özeliğini yazınız. (11 puan)

Karasal İklim (5 Puan)

Özellikleri (3+3)

- Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlıdır
- Yıllık yağış miktarı azdır.
- Yıllık ve günlük sıcaklık farkları yüksektir.
- Yaz mevsiminde sıcaklık 40 dereceyi bulurken kış mevsiminde -30 dereceye kadar düşer.
- Bitki örtüsü step ve bozkırdır.
- Gece ile gündüz ve yaz ile kış arasındaki sıcaklık farkı fazladır.
- Sıcaklık değerleri kışın sık sık sıfırın altına düşer.
- Karasal ikliminde en fazla yağış ilkbaharda, en az yağış yazın düşer.
- Kış mevsimi çok karlı ve dondurucu geçmekle beraber, yaz mevsiminde şiddetli ve kuru sıcaklar egemendir.
- Tarım ürünlerine buğday, arpa, tahıl vb. tarım ürünleri örnektir.

Karasal İklimin özellikleri ile ilgili vb. doğru cevaplar.....

İklimin adını (Karasal) ve Karasal iklimin özelliklerinden iki tane doğru yazdığıında tam puan kabul edilir.